

Bilaga 2 – Översyn av lagstiftning

Nedan listas ett urval av förändringar som skett i lagstiftning av relevans för den översiktliga planeringen sedan 2028 då översiktsplanen senast aktualiserades.

Plan- och bygglagen, PBL (2010:900)

De ändringar i plan- och bygglagen som infördes 2020 i syfte att översiktsplaneringen ska bedrivas kontinuerligt har beskrivits i avsnittet Kontinuerlig översiktsplanering. Ändringarna omfattade även bland annat krav på att grunddragen i översiktsplanen ska redovisas på en karta för hela kommunen och att planens väsentliga konsekvenser ska redovisas i översiktsplanen. Planeringsstrategin infördes för att ersätta aktualitetsprövningen av översiktsplanen.

2018 infördes ändringar i plan- och bygglagen som medförde utökade innehållskrav i översiktsplanen. Kommunens översiktsplan ska nu ge sin syn på risken för skador på den byggda miljön till följd av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra.

Samtidigt med ändringarna i plan- och bygglagen 2020 fick Boverket möjlighet att meddela föreskrifter för att ta fram en digital standard för utformning av översiktsplaner, regionplaner och områdesbestämmelser. Föreskrifterna har varit på samråd under 2023. Föreskrifterna blir obligatoriska att tillämpa på översiktsplaner som påbörjas efter 31 december 2026.

Plan- och byggförordning (2011:338) 5c § SFS 2023:50

Översiktsplaner och regionplaner ska utformas så att uppgifterna i dem kan tillgängliggöras och behandlas digitalt. Gäller översiktsplaner som påbörjas från och med 2027-01-01.

Miljöbalken, MB (1998:808)

2018 infördes ett nytt 6 kap. om miljöbedömningar i miljöbalken vilket förändrade kraven på innehållet i översiktsplanen och arbetet med att ta fram planen.

Lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter

FN:s barnkonvention blev svensk lag 1 januari 2020. Detta förstärker barnrätten vid tillämpningen av andra lagar, till exempel plan- och bygglagen där barns intressen ingår i princip i alla de intressen som anges i 2 kap. PBL. Barns rättigheter måste därav tillämpas i all myndighetsutövning och offentlig verksamhet som påverkar barn eller barns förhållanden.

Lag (2000:1383) om kommunens bostadsförsörjningsansvar

Ändringar i lagen trädde i kraft i oktober 2022. Ändringarna innebär bland annat att en analys behöver göras av demografisk utvecklingen, marknadsförutsättningar och vilka bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden.

Fortsatt gäller att varje kommun med riktlinjer ska planera för bostadsförsörjningen och att riktlinjer för bostadsförsörjningen ska antas av kommunfullmäktige under varje mandatperiod. Riktlinjerna ska enligt plan- och bygglagen vara vägledande för översiktsplanarbetet och beskriva kommunens planering för utveckling av sitt bostadsbestånd och hur bostadsplaneringen ser ut. Strömstads kommun har inkluderat lagändringen i pågående revidering av riktlinjer för bostadsförsörjningen.

I en promemoria föreslås (januari 2024) att det ska bli obligatoriskt för kommuner att under vissa förutsättningar tillhandahålla hyresgarantier till barnfamiljer. Syftet är att underlätta för barnfamiljer som saknar egen bostad att kunna få tillträde till en sådan. Vidare tydliggörs att kommunala bostadsförmedlingar får förmedla bostäder som reserverats utifrån olika behov och erbjuda förturer utan att det påverkar möjligheten att ta ut köavgift av de sökande.

I syfte att skapa bättre förutsättningar för att samordna kommunala bostadsförsörjningsåtgärder och planeringen för bostadsbyggande föreslås ett antal förtydliganden i lagen. Ändringarna innebär att kommunerna ska redogöra för behovet av tillskott av bostäder och ta hänsyn till behovet av samordning med andra kommuner både i planeringen och när åtgärder för bostadsförsörjningen vidtas. I promemorian föreslås också att lagen (2014:899) om riktlinjer för kommunala markanvisningar ges ett uttryckligt bostadsförsörjningssyfte. De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 2025.

Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster

Ändringar i lagen trädde i kraft den 1 januari 2023. Dessa ändringar innebar bland annat att kommunen ska ha en aktuell vattentjänstplan vilket ska tillämpas efter den 31 december 2023. Vattentjänstplanen ska dessförinnan samrådas och beslutas av kommunfullmäktige.

Vattentjänstplanen ska visa hur kommunen långsiktigt planerar för att tillgodose behovet av allmänna vattentjänster och vilka åtgärder som ska vidtas för att den allmänna VA-anläggningen ska fungera vid skyfall.

Kommunens översiktsplan utgör en viktig utgångspunkt för vattentjänstplanen. Vattentjänstplanen ska samtidigt utgöra ett planeringsunderlag i den kontinuerliga översiktsplaneprocessen och är därmed framöver relevant att se över i samband med framtagandet av en ny planeringsstrategi.